

Wytyczne antykorupcyjne CBA w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych

Zapraszamy do zapoznania się z opracowanymi przez Centralne Biuro Antykorupcyjne "Wytycznymi antykorupcyjnymi dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF." (dalej: "Wytyczne"). Dokument zawiera szereg zaleceń odnoszących się realizacji zadań przez komórki audytu wewnętrznego.

Publikacja Centralnego Biura Antykorupcyjnego (dalej: CBA) zawiera wskazówki dotyczące budowy antykorupcyjnego systemu instytucjonalnego w jednostkach administracji publicznej. W jego skład powinny wchodzić zarówno rozwiązania organizacyjne jak i prawne. System powinien uwzględniać następujące komponenty:

1. zaangażowanie kierownictwa,
2. ocenę ryzyka korupcyjnego,
3. kompetencje i zadania pracowników ds. przeciwdziałania korupcji,
4. szkolenia,
5. politykę prezentową i rejestr korzyści,
6. skuteczną samoocenę i monitorowanie zagrożeń korupcyjnych (w tym ochronę sygnalistów).

Działania audytu wewnętrznego powinny wspierać kierownictwo jednostki w skutecznej realizacji polityki antykorupcyjnej. CBA zaleca m. in., aby zadania przeprowadzania oceny ryzyka korupcyjnego powierzone były pracownikowi ds. przeciwdziałania korupcji lub powołanie w tym celu specjalnego zespołu (w jego skład powinni wchodzić w szczególności kierownicy lub pracownicy komórek organizacyjnych ds. zgodności (*compliance*), kontroli i audytu wewnętrznego, bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, kontroli zarządczej, kadr i szkolenia). Ponadto Wytyczne wskazują na konieczność włączenia oceny ryzyka korupcyjnego do systemu zarządzania ryzykiem w urzędzie i do listy regulaminowych zadań komórek organizacyjnych ds. kontroli i audytu wewnętrznego.

Wytyczne zalecają również prowadzenie okresowych, w cyklu dwuletnim, ewaluacji stosowanych narzędzi i mechanizmów służących przeciwdziałaniu korupcji. W procesie samoceny powinny zostać uwzględnione ustalenia pionu kontroli lub audytu wewnętrznego oraz kontroli zarządczej.

W kontekście monitorowania zagrożeń korupcyjnych, dokument zaleca zaangażowanie w ten proces audytu wewnętrznego. Zadania w tym obszarze powinny mieć charakter ciągły i być wykonywane przez pracownika ds. przeciwdziałania korupcji oraz pracowników komórek organizacyjnych ds. kontroli i audytu wewnętrznego.

Wytyczne dopuszczają również możliwość zaangażowania pracowników komórki organizacyjnej ds. kontroli i audytu wewnętrznego w proces obsługi wewnętrznych kanałów zgłoszeniowych sygnałów korupcyjnych. W przypadku wystąpienia dylematów etycznych lub prawnych Biuro zwraca także uwagę na możliwość korzystania przez osoby pełniące najwyższe rządowe funkcje wykonawcze na poziomie krajowym/centralnym, ze wsparcia kierowników oraz pracowników pionów kontroli i audytu wewnętrznego urzędu.

Mając na uwadze konieczność zachowania niezależności organizacyjnej audytu wewnętrznego i indywidualnego obiektywizmu audytora wewnętrznego wdrożenie proponowanych w dokumencie rozwiązań, w ocenie Departamentu Efektywności Wydatków i Rachunkowości, powinno odbywać się z uwzględnieniem obowiązujących standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych.

W przypadku powierzania zadań wykraczających poza audyt wewnętrzny, zgodnie ze **Standardem 1112 – Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny**, w przypadku gdy zarządzający audytem wewnętrznym pełni role i/lub wykonuje obowiązki wykraczające poza audyt wewnętrzny bądź oczekuje się tego od niego, wówczas w celu ograniczenia naruszeń niezależności i obiektywizmu muszą zostać wprowadzone odpowiednie zabezpieczenia. Należy bowiem pamiętać, że w myśl **Standardu 1130 – Naruszenie niezależności lub obiektywizmu** audytorzy wewnętrzni nie powinni przyjmować odpowiedzialności za nieaudytowe funkcje i zadania, które podlegają okresowej ocenie audytu wewnętrznego. Jeśli przyjęli taką odpowiedzialność, wówczas nie działają jako audytorzy wewnętrzni. Ponadto w sytuacji zaangażowania audytu wewnętrznego w proces tworzenia lub proces zarządzania ryzykiem, w myśl **Standardu 2120.C3** - audytorzy wewnętrzni muszą powstrzymać się od przejmowania jakichkolwiek obowiązków kierownictwa i faktycznego zarządzania ryzykami. Natomiast podczas świadczenia usług doradczych audytor wewnętrzny zobowiązany jest zachować obiektywizm i nie przejmować obowiązków kierownictwa.

Więcej szczegółów na stronie CBA, dostępnej pod poniższym linkiem:

<https://cba.gov.pl/pl/aktualnosci/4525.CBA-wyznacza-standardy-dla-urzednikow-i-PTEF.html>